

BİLİŞİM SUÇLARI VE ETİK

İÇİNDEKİLER

- Bilişim Suçları
- Bilişim Suçlarının Sınıflandırılması
- Bilişim Etiği

BAYUZEM

BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
UZAKTAN EĞİTİM MERKEZİ

BİLGİSAYAR II

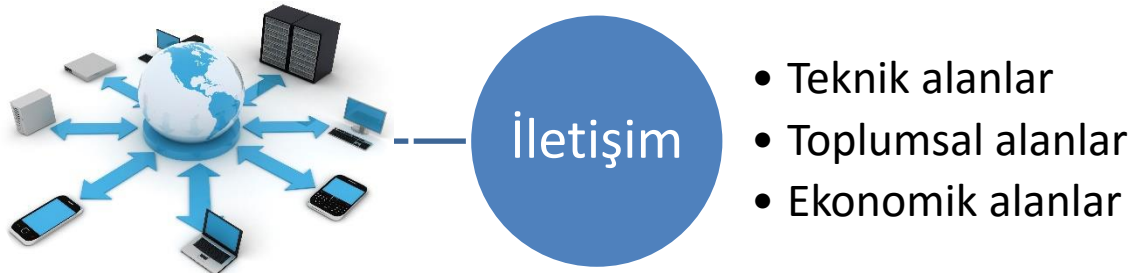
HEDEFLER

- Bilişim suçu kavramını tanımlayabilme,
- Bilişim suçlarını sayabilme,
- Bilişim etiği kavramını tanımlayabilme,
- Bilişim etiği konusunda dikkat edilecek hususları sıralayabilme

ÜNİTE
5

1. BİLİŞİM SUÇLARI

Törelere ve ahlak kurallarına aykırı davranışlar olarak Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından tanımlanan suç kavramı, bilişim sektöründe giderek yaygın hale gelen internetin kullanılması ile bilişim suçu olarak karşımıza çıkmaktadır. Suç ifadesi yine hukuk yasalarına aykırı davranış özelliği taşıması ile bilişim suçlarının da gayri hukuki olduğu söylenmektedir. Konuya açıklık getirmesi nedeniyle bilişim kavramına değinmekte fayda var. TDK bilişim kavramını Güncel Türkçe Sözlüğünde “İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi, enformatik” olarak tanımlamaktadır.

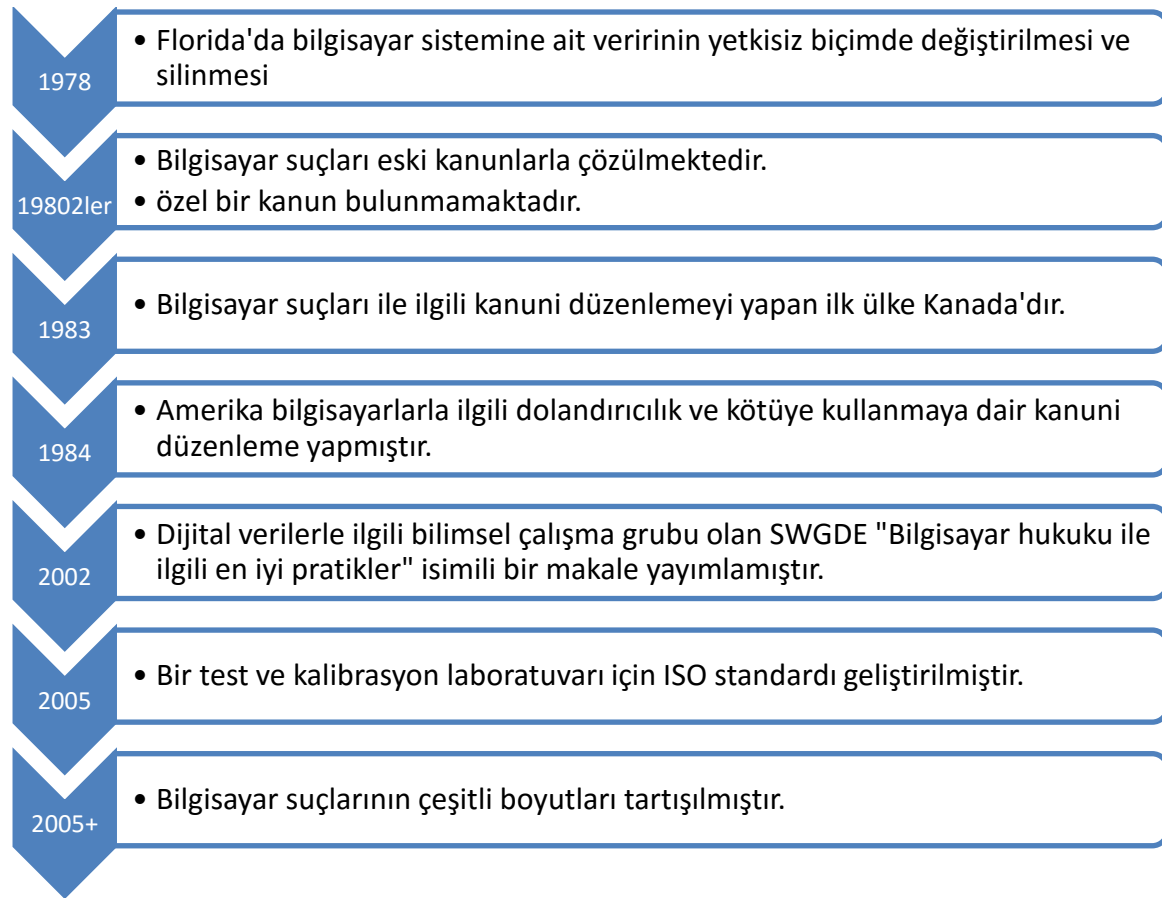

Bilişim kavramını oluşturan tanımда yer alan anahtar kelimelerine dikkat ettiğimizde karşımıza iletişim, elektronik makineler ve bilginin işlenmesi kavramları çıkmaktadır. Günümüzde iletişim için yaygın olarak kullanılan akıllı cep telefonları ile artık sesli görüşmenin yanında, görüntülü ve internet üzerinden yazılı görüşmeler de sık kullanılmaya başlandı. Bilginin işlenmesi süreci ele alındığında bilginin toplanması, dönüştürülmesi, saklanması ve ihtiyaç duyulduğunda geri çağırılması basamaklarına sahip olduğu görülmektedir. Tüm bu aşamaların elektronik cihazlarla yapılması bir taraftan ciddi anlamda zaman ve maliyet tasarrufu sağlarken diğer taraftan da güvenlik açığı doğurmaktadır. İnternet sayesinde insanlar tüm dünyadaki diğer bilgisayarlara bağlanabilesi bilgiye erişim açısından bakıldığında faydalı olduğu söylene de bu durum tersinden bakıldığında dünyadaki bütün bilgisayarların kullandığımız kişisel bilgisayarımıza bağlanabilme ihtimalinin olduğu sonucunu doğuruyor.

Bilişim suçu kavramı için “siber suç”, “elektronik suç”, “dijital suç” ve “bilgisayar suçu” gibi ifadeler de kullanılmaktadır. Bilişim suçu Türk hukuk sisteminde “elektronik bilgi işlem kayıtlarına yasadışı yollarla erişilmesi veya bu kayıtların yasal olmayan şekilde değiştirilmesi, silinmesi veya bu tür kayıtlara girilmesi veyahut bilgi tecavüzü için hazırlık yapılması” şeklinde tanımlanmaktadır (Aydın, 1992). Sık kullanılan tanımlardan birisi de 1993 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu Uzmanlar Komisyonu Toplantısında yapılmış ve “bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemle gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranış” şeklinde ifade edilmiştir (Dölger, 2005).

İlk bilişim suçu 1966 yılında Minneapolis bankasında görev yapan ve bilgisayar programcısı olan 23 yaşındaki bir banka çalışanı tarafından banka hesabındaki mevduat değerinde değişiklik yapması ile işlendiği bilinmektedir. Bilişim suçları ve bu alandaki hukuki düzenlemeler ile ilgili gelişmeler aşağıda verilmektedir.

Şekil 1. Dijital Hukukun Tarihi Gelişimi

2. BİLİŞİM SUÇLARININ SINIFLANDIRILMASI

Bilişim suçlarının internet ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle doğru orantılı olarak artması ve bu durumdan insanların ciddi anlamda zarar görmesi neticesinde bu suçlar çeşitlenmiş ve akabinde de sınıflandırılarak birbirinden ayrılmıştır. Bilişim alanında da işlenen suçlar ve bu suçların kanuni yükümlülükleri Türk Ceza Kanunu çerçevesinde yerini alarak aşağıdaki bilişim suçu türleri oluşmuştur.

2.1. Bilişim Sistemine Girme

Türk Ceza Kanununun 243. maddesinde “bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak girme veya orada kalmaya devam etme” eylemi suç olarak belirlenmiştir. Sosyal medya hesaplarına, e-posta hesaplarına, cep telefonlarına izinsiz girme bu suça örnek olarak verilebilir. Çoğu zaman zarar vermek amacı güdülmeden sadece merak edildiği için başkalarının hesabına izinsiz giren kişiler aslında suç işlediklerinin farkında değildirler. Bu işlem bir mülke izinsiz girmeye benzer. Bu suç kapsamında hem sisteme girmek hem de sistem içerisindeki veriler üzerinde silme veya değiştirme işlemleri yapmak vardır.

2.2. Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme

Türk Ceza Kanununun 244. maddesinin 1. ve 2. fıkralarında bilişim sistemine ve verilere her ne yöntemle olursa olsun zarar verme eylemleri suç olarak nitelendirilmiştir. 244. maddenin 1. fıkrasında “bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi ve sistemin bozulması” eylemleri 2. fıkrasında ise “bilişim sistemindeki verilerin bozulması, yok edilmesi, değiştirilmesi, erişilmez kılınması, sisteme verilerin yerleştirilmesi ve verilerin başka bir yere gönderilmesi” eylemleri suç sayılmaktadır. Söz konusu suç tipi ile bilişim sisteminin her nasıl olursa olsun çalışmasının engellenmesi ya da sistemin bozulması cezalandırılmak istenmektedir. Maddenin gerekçesinde de, bu maddeyle bilişim sistemlerine yöneltilen ızzar eylemlerinin ayrı bir suç haline getirildiği belirtilmektedir.

2.3. Bilişim Sistemi Aracılığıyla Hukuka Aykırı Yarar Sağlama

Türk Ceza Kanununun 244. maddesinin 4. fıkrasında “bilişim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı yarar sağlama” suç olarak nitelendirilmiştir. Bu maddeye göre “bir bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi, bozulması, sistemin içerdiği verilerin bozulması, sisteme veri yerleştirilmesi, var olan verilerin başka yere gönderilmesi, erişilmez kılınması, değiştirilmesi ve yok edilmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlanmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır.

2.4. Banka veya Kredi Kartlarını Kötüye Kullanma

Türk Ceza Kanunu ile bilişim suçları açısından getirilen önemli ve olumlu değişikliklerden birisi de, yasanın 245. maddesinde “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” eylemlerinin ayrı bir maddede suç tipi olarak düzenlenmesidir. Söz konusu eylemler hem öğretilde hem de uygulamada Türk Ceza Kanununun 525 b/2 maddesinde yer alan “bilişim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı yarar elde etme suçunun” kapsamı içinde değerlendirilmiştir. Ancak suçun aracı olan kartın ele geçiriliş ve kullanılış biçimine göre çeşitli ayrımlar

oluşturularak söz konusu eylemlerin klasik dolandırıcılık suçunu mu yoksa bilişim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı yarar elde etme suçunu mu oluşturduğu önem arz etmektedir.

2.5. Kanunla Korunmuş Bir Eseri İzinsiz Kullanma

Günümüz internetinin yaygınlaşması neticesinde birçok eser çevrimiçi olarak insanların hizmetine sunulmuştur. Bu eserlerin bazıları ücretsiz olarak hizmete sunulurken bazıları telif ücreti ödenmesi suretiyle kişilerin hizmetine sunulmuştur. İnternet üzerinden sunulan bu eserlerin kullanımında çoğu zaman telif hakkı gözetilmediği için suç işlenmektedir. Bu tür suçların işlenmesini engellemek üzere Türkiye’de 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanun kapsamında internet servis ve içerik sağlayıcılarının sorumlulukları belirlenmiş ve uluslararası anlaşmalarla da telif hakları koruma altına alınmıştır.

2.6. Yasadışı Yayınlar

Vatanın birliğini tehdit eden, terör öğeleri içeren web sayfaları, genel ahlak kurallarını ihlal eden çocuk pornografisi dahil her türlü pornografik görüntüler ile kişi ve kurumlara karşı hakaret ve küçük düşürücü öğeleri barındıran yayınları kapsayan her türlü yayın yasadışı olarak nitelendirilmektedir. 5651 sayılı internet ortamındaki yayınların ve bu konudaki suçların incelendiği kanun ile içerik yer ve erişim sağlayıcıların uyması gereken kurallar belirlenmiştir. Web sayfaları görüntülenirken bu içeriği hazırlayanlar, sunucuda barındıranlar ve internet bağlantısı sağlayan kuruluşlar bu sorumluluğu paylaşmaktadırlar.

2.7. Müstehcenlik, Çocuk İstismarı

Türk Ceza Kanununda müstehcen görüntüler ile alakalı kanun, topluma karşı suçlar başlığı altında yer almaktadır. Bu bölümde çocuk istismarı ayrı tutulmayarak bu kapsamda aynı kanun maddesi içinde verilmiştir. İnternetin yayılması ile bu suç türünde de artış görülmektedir. Günümüzde arama motorlarında en çok aranan kelimeler genellikle cinsellik içeren kavramlardan oluşmaktadır.

2.8. Bilişim Yoluyla Dolandırıcılık

Bilgisayar ve iletişim araçları ile kişileri şaşırtma, yanlış yönlendirme ve kandırma olarak tanımlanan bilgisayar ile dolandırıcılık, teknolojinin dolandırıcılara kazandırdığı kolaylıklardan birisidir. İnternet üzerinden yapılan alışverişler çoğunlukla kredi kartı aracılığıyla yapıldığı için banka hesap bilgileri ve kredi kartı bilgileri çok kolay bir şekilde ele geçirilebilmektedir. Günümüzde en çok kullanılan yöntem banka web sayfalarının giriş ara yüzleri taklit edilerek kişilerin kendisini internet bankacılığı yaptığını zannetmesini sağlamaktır. Bu yolla müşteriler bankaya ait gerçek web sayfası yerine taklit edilen web sayfasına kullanıcı adı ve şifre bilgilerini girmek suretiyle bu bilgileri karşı tarafa farkında olmadan vermiş oluyolar.

2.9. Bilişim Yoluyla Hakaret, Sövme ve Şantaj

Günümüz web sayfaları artık kullanıcıların kendi yorumlarını yapmalarına ve kendi içeriklerini paylaşmalarına imkân vermektedir. Sosyal paylaşım siteleri, resim ve video paylaşım siteleri, konum ve durum paylaşım siteleri en yaygın paylaşım ortamı türleri arasında yer almaktadır. Bu siteler aracılığı ile kişiler hakaret, sövme ve şantajın yanı sıra dolandırıcılık, taciz, suça teşvik gibi birçok suç unsuru ile karşılaşabilmektedir. Bu durumun kontrol altına alınması için internet veya sosyal paylaşım siteleri için özel bir kanun bulunmamaktadır. Türk Ceza Kanununda bu konu ile alakalı “onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somu

bir fiil veya olgu isnat edilmesi ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle onur, şeref ve saygınlığına saldırılması” maddesi yer almaktadır.

2.10. Elektronik İmza Kanunu’na Muhalefet

Elektronik imza (e-imza); elektronik kartlara veya taşınabilir hafıza ortamlarına yüklenen dijital sertifika yoluyla kişinin gerçek imzası yerine geçen ve yüklü sertifika yoluyla imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan ve imzalanan belgenin bütünlüğünü koruyan bir sistemdir. Elektronik imzanın yayılması ile 2004 yılında yürürlüğe giren kanun ile koruma altına alınmıştır. E-imzanın kanunda belirtilen haller dışında kullanılması suç olarak görülmüştür.

3. BİLİŞİM ETİĞİ

Halkın kendi kendine oluşturduğu, hiçbir yazılı metine dayanmayan kanunlara "etik ilkeler" denir. İnsan davranışının etik temelleri her sosyal bilime yansır. Her ne kadar etik anlayışının tam olarak ne zaman başladığı bilinmese de Dünya'nın farklı yerlerinde birçok farklı toplulukta çok eski çağlardan beri ahlaki anlayışının var olduğu bilinmektedir. Dinler târihi, felsefe tarihiyle antropolojik ve arkeolojik bulgular bunu kanıtlar nitelikte ilgiye dayalıydı. Sokrates'in etik düşüncesi bilgiye dayalı etik düşüncelerinin ilk örneklerindendir.

Etik ve ahlak kavramlarının çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılması yaygın yapılan yanlışlardan biridir. Ahlak kavramı alışkanlık, töre, karakter, huy, mizaç anlamı taşımasına rağmen, etik kavramı tüm bu kavramlarla birlikte kişinin davranışları üzerine düşünerek doğruyu bulma arayışı anlamına gelmektedir. Ahlak fiilen ve tarihten gelerek birey, grup ve toplum düzeyinde yaşayan bir fenomen iken, etik bu fenomeni konu alan, ahlaki görüşleri, öğretileri inceleyen ve sınıflayan, benzerlik ve farklılıklara eleştirel bakış açısıyla yaklaşan felsefi disiplinin adıdır.

Bilişim etiği, bilgisayar ve internet etiğini kapsayan bilişim alanında hizmet sunan ve hizmet alanlarının davranışlarıyla ilgili etiğe yönelik bir alt alandır. Bilişim etiği, bilgisayar ve internet kullanımı, bilişim sistemi ve ağ yönetimi, hukuki ve yönetsel yönde etik kuralları kapsamaktadır. Bilişim etiği, bilişim teknolojileri kullanıcılarının ve bu kullanıma aracılık yapan kuruluşların bu teknolojileri kullanırken uyması gereken kurallara yönelik normlar olarak tanımlanmaktadır.

Bilişim alanında uyulması gereken kurallara en çok aykırılık internet üzerinden yapılmaktadır. Dünya üzerinde milyonlarca bilgisayarın birbirine bağlanması ile oluşan internet üzerinde yaşanan etik soruları aşağıda verilmektedir:

- Güvenlik
- Gizlilik
- Doğruluk
- Fikri mülkiyet
- Erişim
- Sistem ve yaşam kalitesi

Yukarıda belirtilen bu sorunlar aşağıda detaylı bir şekilde anlatılmaktadır.

3.1. Güvenlik

Önceleri bilgi kaynağı rolü ile yaygın kullanıma sahip olan internet günümüzde en çok kullanılan bireysel ve kitle iletişim aracı rolü ile karşımıza çıkmaktadır. Banka hesapları, e-posta kutuları, sosyal medya hesapları gibi tehdit odağı olacak birçok husus özel güvenlik önlemlerine ihtiyaç duymaktadır.

- Bedava içerik sunan sitelerden indirilen dosyaların ne kadarı güvenli?
- Hangi tür casus yazılımları var ve bu yazılımlardan nasıl korunulur?
- Firma bilgileri ve firma çalışanlarına ait kişisel bilgiler ne derece korunuyor?
- Şahsi dosyalar, fotoğraf ve videolar güvende mi?
- Sosyal medya hesabımın şifresi kolay kırılabilir mi?
- İnternette görüştüğüm veya e-posta gönderdiğim kişinin bilgileri doğru mu?
- Alışveriş yaptığım çevrimiçi mağazalara ne kadar güvenilir?

Önceleri pek sorun olmayan ama artık hayatımızın içine kadar giren bu ve bunun gibi birçok noktada güvenlik tehdit altında. Hem kendi güvenliğimizi hem de iş arkadaşları veya ailemizin güvenliğini, bilişim etiği kurallarına uymakla sağlayabiliriz.

3.2. Gizlilik

Bir kişi veya kuruluş hakkında elde edilen bilgilerin başkaları ile farklı amaçlar doğrultusunda paylaşılması gizliliğin önemini ortaya çıkarmaktadır. Bilgi paylaşımının yapılması etik sorunlar doğururken, etik çerçevesinde yapılan bilginin nasıl ve hangi koşullar altında paylaşıldığı da ayrı bir etik sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özel yaşamın gizliliği noktasında kişisel haklar gündeme gelmektedir.

- Gönderilen e-postaları başkaları okuyabiliyor mu?
- Gezinilen sitelerde kişinin haberi olmadan hakkında ne tür bilgiler toplanıyor?
- Canlı veya yazılı görüşmeler başkaları tarafından izlenebiliyor mu?
- Sohbet araçları ile paylaşılan fotoğraflar başkalarının eline geçebilir mi?

Tüm bu ve bunun gibi sorular bilişim alanında gizliliğe ne kadar önem verildiğinin cevabını verme noktasında yardımcı olmaktadır. Kişisel mahremiyetin korunması ve özgür iletişim hakkına sahip olan kişilerin kafasında oluşacak şüpheler onları oldukça rahatsız edecektir.

3.3. Doğruluk

İnternetin giderek hızlanması ve yayılması paylaşılan bilginin de artmasına neden olmuştur. Ancak artan bu bilgi miktarı ile niteliğinin de arttığı anlamına gelmemektedir. Niteliksiz veya doğru olmayan birçok bilgiye internet üzerinden ulaşmak mümkün. Bu noktada internete konulan her bilginin doğruluğundan bizzat sahibi sorumlu olmakta ancak bu sorumluluğu çoğu kimse yerine getirmemektedir. Kişilerin internette karşılaştığı gönderiye ait yazar bilgisi, yayın tarihi, yayınlayan kaynağın güvenilirliği ve bunun gibi duruları özenle incelemek gerekmektedir. Bilginin birden fazla ve doğru kaynaktan yararlanılarak doğrulanması gerekmektedir.

3.4. Fikri mülkiyet

Patent, ticari sır ve kopyalama ile ilgili sorunlar internetin yaygın hale gelmesiyle daha da artmaya başlamıştır. Bilişim alanında en çok kopya yazılımlar ciddi fikri mülkiyet sorunu doğurmaktadır. Ayrıca bir fikir görsel, video veya kaynağın kullanımı tamamen izne bağlıdır.

Örneğin internette fikri mülkiyetle korunan bir fotoğrafı kullanmak etik sorundur. İnternet üzerinde sunulan her tür bilginin veya eserin kullanımı için bir karşılık ödemek gerekir. Bazı hak sahipleri bunun için ücret talep ederken, bazıları da sadece sahibinin adının verilerek kullanılmasına izin vermektedir.

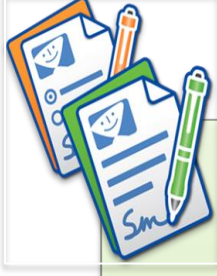
3.5. Erişim

İnternet üzerinde bulunan her türlü bilgi ve içeriğe ulaşmak erişim kapsamına girmektedir. Bilişim araçlarının ilerlemesi ile bilgiye erişim de kolay bir hale dönüşmüştür. Kütüphanelerde basılı olarak saklanan birçok basılı esere artık dijital kütüphanelerden de erişmek mümkündür. Özellikle üniversiteler bu kaynakların bulunduğu veri tabanlarına yüklü miktarda ödeme yaparak erişim hakkı kazanmışlardır. Bu hakkı bünyesindeki öğrencilere ve öğretim elemanlarına ücretsiz sunmaktadır.

3.6. Sistem ve Yaşam Kalitesi

Sistem kalitesi, sistemi oluşturan donanımların ve yazılımların hatasız çalışması ile ölçülmektedir. Sistem tasarımcıları ve yazılım uzmanları ürettikleri ürünlerin sorunsuz çalışması ile sorumludur. Bilişim araçlarının yaşamın kalitesini olumsuz yönde etkileyecek özelliklere sahip olarak üretilmesi etik sorunlar doğurmaktadır. Radyasyon değerlerine dikkat edilmeksizin üretilen cep telefonlarının çocukların sağlığını tehdit etmesi gibi diğer elektronik aletlerinin üretilirken standartlara uyulması ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyecek özelliklere sahip olmaması etik açısından gereklidir. Bilgisayar Etik Enstitüsü 1990'lı yıllarda bilişim etiği konusunda temel olacak 10 adet kural belirlemiştir. Bu kurallar şöyledir;

- Bilgisayarı diğer insanlara zarar vermek için kullanmayınız.
- Diğer insanların bilgisayar çalışmalarına burnunuzu sokmayınız.
- Başkalarının bilgisayar dosyalarını karıştırmayınız.
- Bilgisayarı çalmak için kullanmayınız.
- Bilgisayarı sahte şahitlik için kullanmayınız.
- Telif hakkını almadığınız yazılımı kopyalamayınız veya kullanmayınız.
- Başkasına ait olan bilgisayarı yetkisiz kullanmayınız.
- Başkalarının fikri ürünlerine sahip çıkmayınız.
- Hazırladığınız program veya tasarladığınız sitemin sosyal sonuçlarını dikkate almalısınız.
- Bilgisayarı diğer insanların düşüncelerini dikkate alarak ve onlara saygı duyarak kullanınız.

Özet

- Törelere ve ahlak kurallarına aykırı davranışlar olarak Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından tanımlanan suç kavramı, bilişim sektöründe giderek yaygın hale gelen internetin kullanılması ile bilişim suçu olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Türk Ceza Kanununda bilişim suçları aşağıdaki başlıklar altında ele alınmaktadır:
 - Bilişim Sistemine Girme
 - Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme
 - Bilişim Sistemi Aracılığıyla Hukuka Aykırı Yarar Sağlama
 - Banka veya Kredi Kartlarını Kötüye Kullanma
 - Kanunla Korunmuş Bir Eseri İzinsiz Kullanma
 - Yasadışı Yayınlar
 - Müstehcenlik, Çocuk İstismarı
 - Bilişim Yoluyla Dolandırıcılık
 - Bilişim Yoluyla Hakaret, Sövme ve Şantaj
 - Elektronik İmza Kanunu'na Muhalefet
- Bilişim etiği, bilişim teknolojileri kullanıcılarının ve bu kullanıma aracılık yapan kuruluşların bu teknolojileri kullanırken uyması gereken kurallara yönelik normlar olarak tanımlanmaktadır.

DEĞERLENDİRME SORULARI

1. İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi aşağıdakilerden hangisidir?
 - a. Teknoloji
 - b. İletişim
 - c. Bilişim
 - d. Sosyoloji
 - e. Psikoloji
2. Elektronik bilgi işlem kayıtlarına yasadışı yollarla erişilmesi veya bu kayıtların yasal olmayan şekilde değiştirilmesi, silinmesi veya bu tür kayıtlara girilmesi veyahut bilgi tecavüzü için hazırlık yapılması aşağıdakilerden hangisidir?
 - a. Ahlaki suç
 - b. Bilgi hırsızlığı
 - c. Sistem çökertme
 - d. Bilişim suçu
 - e. Bilgi paylaşımı
3. Aşağıdakilerden hangisi bilişim suçu ifadesi yerine kullanılamaz?
 - a. Ahlaki suç
 - b. Siber suç
 - c. Elektronik suç
 - d. Dijital suç
 - e. Bilgisayar suçu
4. Bilgisayar suçları ile ilgili kanuni düzenlemeyi yapan ilk ülke neresidir?
 - a. Amerika
 - b. Kanada
 - c. İngiltere
 - d. Fransa
 - e. Türkiye

- 5. Türk Ceza Kanununda yer alan ve bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak girme veya orada kalmaya devam etme suçu olarak ifade edilen bilişim suçu aşağıdakilerden hangisidir?**
- a. Yasadışı yayınlar
 - b. Bilişim yoluyla hakaret
 - c. Sistemi engelleme, bozma
 - d. Banka ve kredi kartlarını kötüye kullanma
 - e. Bilişim sistemine girme
- 6. Bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi ve sistemin bozulması eylemi ile bilişim sistemindeki verilerin bozulması, yok edilmesi, değiştirilmesi, erişilmez kılınması, sisteme verilerin yerleştirilmesi ve verilerin başka bir yere gönderilmesi eylemleri Türk Ceza Kanununun hangi maddesinde suç sayılmaktadır?**
- a. Madde 245
 - b. Madde 244
 - c. Madde 243
 - d. Madde 242
 - e. Madde 241
- 7. Aşağıdakilerden hangisi bilgisayar ve internet etiğini kapsayan bilişim alanında hizmet sunan ve hizmet alanlarının davranışlarıyla ilgili etiğe yönelik bir alt alandır?**
- a. Bilişim etiği
 - b. Teknoloji etiği
 - c. Bilgi etiği
 - d. Kütüphane etiği
 - e. Telif etiği

8. Bilişim alanında en çok işlenen suçlardan birisi olan yazılım kopyalama suçu aşağıdaki bilişim etiği başlıklarından hangisi ile ilgilidir?

- a. Güvenlik
- b. Doğruluk
- c. Fikri mülkiyet
- d. Erişim
- e. Gizlilik

9. Aşağıdakilerden hangisi Bilgisayar Etik Enstitüsü 1990'lı yıllarda bilişim etiği konusunda temel oluşturduğu kurallardan biri değildir?

- a. Bilgisayarı diğer insanlara zarar vermek için kullanmayınız.
- b. Diğer insanların bilgisayar çalışmalarına burnunuzu sokmayınız.
- c. Başkalarının bilgisayar dosyalarını karıştırmayınız.
- d. Bilgisayarı çalmak için kullanmayınız.
- e. Başkalarına ait sosyal medya hesaplarına izinsiz girmeyiniz.

10. Banka hesapları, e-posta kutuları, sosyal medya hesapları gibi tehdit odağı olan birçok unsurun izinsiz kullanımı aşağıdaki bilişim etiği başlıklarından hangisi ile ilgilidir?

- a. Erişim
- b. Doğruluk
- c. Gizlilik
- d. Güvenlik
- e. Sistem ve yaşam kalitesi

CEVAPLAR									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	D	A	B	E	B	A	C	E	D

KAYNAKLAR

1. Eğitimde Bilişim Teknolojileri I-II
2. <https://tr.wikipedia.org>